

AR

GROAZ DOUE

PE

LEVRIK AN A B CH

EVID DISKI LENN E BREZONEK HAG E LATIN

GAÑT

E. ERNAULT

ZAÑT-BRIEK

EN TI RENÉ PRUD'HOMME, MOULER

1899

Diocèse de
Quimper & Léon
— Eklapri Kemper ha Leon —

Document numérisé en 2016

AR GROAZ DOUE

PE

LEVRIG AN A B CH

evit diski lenn

E BREZONEK HAG E LATIN

KENTA LODEN

AR SILLABENNOU DIGOR

(a echu gañt vogalennou)

*Penôz e vent digeijet, pe rannet en o lizerennou, ha neuze
plénet, pe lavaret plén ha reiz.*

I

a a

o o

p p

b b

pa po

ba bo

po pa

bo ba

pa-pa pa-bo po-ba a-ba

*pa, papa, o papa, pabo,
poba, aba*

2

e e td td i y y

pe be ta da pi bi ya yo
te de to do i di ye yi

a-da ti-e ba-bi da di-e da di-te
da di ta-do bo-to da da-do di-ba-be
ta-ta pi-bi ya da te ya di di-ba-bi

*ada tata, ada ti tata, ada da di
tata, te ya ada, te a ya da yota,
te ye da di da dado,
to da di*

3

é e' fv fu u u

pé bé fa fo fe fi fé fu pu bu
té dé va vo ve vi vé vu tu du

é-va da fé pa-bu pa da-vi da vu-e
é-ve do-tu da du te ve-vo da vo-to
é-vi bu-bu tu-do te da-vo da va-do
é-vo du-di be-va da di du te i-ve
a-vu di-du be-ve tu pe du te é-vo
ba-bu a-fo be-vi da va-bu tu da di

*te dibabe da voto, te a vevo eta, te a
davo ive, beva da éva pe éva da veva*

4

ê e' m m n n

ma mo me mi mu mé mê
na no ne ni nu né nê

a - ma ma - do bi - ni - o ma bu - e
 ma fé du - ma i - vi - no bu - tu - ne
 e - no me vo u - na - ni bu - tu - ni
 e - ma ni vo to - ni - o ni ve - vo

*ama ema da di-te, me dibabe
 babu, me a vano ama*

s *s* **z** *z* **ï** *ï* **ü** *ü*
 sa so se za zo ze aï aü
 si su sé sê zi zu zé zê eï eü
 e - sa i - za - ï so - ni - o
 a - ze e - za - ü ma zi - me
 se - tu si - do - ni ma za - do
 du - ze. so - ve - ta ni za - vo

*setu ema o vutuni aze, o zie a vo
 ma zie, ma zi a zo neve, aze
 ema da di-te, me ya da di ma
 zado, me ya duze*

6

l *l*

r *r*

la lo le ra ro re
 li lu lé lê ri ru ré rê

ba - le lo - re mi - li - no da - re - ï
 ba - li ma re o maro e - ü - ru - sa
 li - li da re zi - li - o li - e - sa
 ba - ra e re a - va - lo li - e - na
 da - le o re di - zo - lo li - e - ne
 be - li da - re di - za - le li - e - ni
 bi - li da - ro i - zi - li li - e - no
 bé - ra ma - re lu - du du ri - bi - no

*bara bara bê, a ré da ré, ma
 avalo ru a zo dare, me zo pare,
 me a ya da vale, te ra ive, du
 pe ru, to pa ri ti*

k *k*

ka ko ke
ki ku ké kê

ka-fe
ke-re
ko-sa
ku-re
go-lo
da gi
e gi
re-gi
ro-ge
ma-ge

g *g*

ga go ge
gi gu gé gê

bu-ga-le
ma zo-ko
di-e-gi
lo-go-ta
ma-di-go
ta-di-go
be-le-gi
ka-na ge
me gé-ve
te ga-no

*setu da gi du o keveleka, e vugale
a gane ge, ni éve kafe du, te a
gavo o zi, setu madigo ma bugaligo*

eu *eu*

peu teu feu
beu deu veu
seu leu keu
zeu reu geu

ou *ou*

pou tou fou
bou dou vou
sou lou kou
zou rou gou

w *w*

beu-re	a-va-lou	da wé
meu-dou	a-va-lo	da wa-na
bou-lou	i-vi-nou	di-wa-da
bou-lo	i-vi-no	da we-le
ta-dou	mi-li-nou	reu-di
ta-do	bou-za-ra	reu-gi
ma-dou	pou-pi-go	lu-ne-dou
ma-do	dou-a-rou	lou-zou
mou-za	dou-a-ro	lou-zo
rou-e	ma dou-e	rou-dou
bou-bou	bo-ke-dou	rou-do
kou-kou	bo-ko-do	rou-za

*kenavezo va bugaligou, kenavo
ma bugaligo, doue va zadou a
zo va doue-me, doue ma zado zo
ma doue-me ; koukou, te a gane ge :
kou-kou ! me welo ze*

9

c'h *c'h*

h *h*

c'ha	c'ho	c'he	ha	ho	he
c'hi	c'hu	c'hé	c'hê	hi	hu
c'heu	c'hou		heu	hou	

ch *ch*

j *j*

cha	cho	che	ja	jo	je
chi	chu	ché	chê	ji	ju
cheu	chou		jeu	jou	

ma c'hi	va c'he-re	ju-fe-re
o c'hi	bi-ha-na	ho to-kou
ta-cha	te ha me	di-da-cha
chou-ra	hi-ri-o	chou-ri-ka
ma c'hafe	he-ri-e	di-c'hi-za
o c'hu-re	jo-lo-ri	heu-gi

*ma c'hi, da gi, e gi, he c'hi, ho ki,
o c'hi, dé ha dé, a dé da dé, é di,
he zi, ho ti, o zi, e vugale, he bugale,
ho pugale, o bugale.*

10

gn *gn*

lh *lh*

gna	gno	gne	(i)lha	lho	lhê
gni	gnu	gné	gnê	(i)lhi	lhu
gneu	gnou		(i)lheu	lhou	

ki-gna	pi-lhou
ki-gne	pi-lho
ki-gni	di-lha-do
ki-gno	bou-ta-ilha-do
me bi-gne	sa-na-ilho

*me gutuilho bokejou, te éve re
voutailhadou*

EIL LODEN

11

An A B CH pe reiz al lizerennou

Lizerennou bihan moulet

abchdefghijklmnoprstuvwyz

c'h gn

â ê î ô û

ï ü

añ eñ éñ euñ iñ oñ ouñ uñ

Lizerennou braz moulet

A B C H D E F G H I J K L M N O P R

S T U V W Y Z

C'H

Lizerennou skrid, braz ha bihan

A a, â	M m
B b	N n, ñ
C ch, C'h c'h	O o, ô
D d	P p
E e, ê, é	R r
F f	S s
G g	T t
H h	U u, û, ü
I i, î, ï	V v
J j	W w
K k	Y y
L l	Z z

Vogalennou

a, e, i, o, u, eu, ou

Vogalen lem

é

Vogalennou hir

â, ê, î, ô, û, eû, ouû

Vogalennou daouboentet, a ve distag diouz un all arôk

ï, ü

Vogalennou fri

añ, eñ, éñ, euñ, iñ, oñ, ouñ, uñ

Koñsonennou

b, ch, c'h, d, f, g, h, j, k, l, m, n, r,
s, t, v, w, y, z, gn, (i)lh

Merkou etre ar gériou

' virgulen-krec'h, pa ve lamet kuit
ul lizeren pe diou.

- tired — tired braz . poent
: daou boent , virgulen ; poent ha
virgulen ? poent goulenn ! poent
skrija () krochedou « » kro-
chedigou.

*Te lavare d'i-me : pe ru, pe
du ? — « Ru ! » emezi.
Ada (pe kenavo); me ya da vale.*

12

Sillabennou serret

gant ar vogalen arôg ar goñsonen.

a	{	ap ab at ad af av as az al
		ar ak ag ac'h ach aj agn ailh
o	{	op ob ot od of ov os oz ol
		or ok og oc'h och oj ogn ôilh
e	{	ep eb et ed ef ev es ez el
		er ek eg ec'h ech ej egn eilh
i	{	ip ib it id if iv is iz il
		ir ik ig ic'h ich ij ign ilh
u	{	up ub ut ud uf uv us uz ul
		ur uk ug uc'h uch uj ugn uilh
eu	{	eup eub eut eud euf euv eus
		euz eul eur euk eug euc'h
		euch euj eugn euilh

ou	{	oup oub out oud ouf ouv ous
		ouz oul our ouk oug ouc'h
		ouch ouj ougn ouilh

ar-dou	ôt-ro	ar c'hi	al lé
eun dé	mou-ar	ar-mou	an éd
an ti	a-uz	ét tu-ze	dou-ar
ir-vi	an or	al leu-e	al-fo
di-ous-tu	eul le-or	Sa-mu-el	Da-ni-el
hi a ro-az	Sa-ül	Ra-fa-el	an i-el

An Otro Doue a zo a-uz d'i-me

13

Sillabennou serret

gant eur vogalen etre diou goñsonen.

a	{	pak par pal paz pad
		pap bag rak sac'h tach
o	{	roc'h soc'h rok chok tor
		dor mor yod kof hol
e	{	mel bek ter ber ket
		red sec'h yez mez pez

i	{	vil	mil	pik	dir	mik
		liv	mir	kik	pis	kil
u	{	mul	lus	tud	fur	sug
		mud	put	pur	ruilh	puilh
eu	{	peul	meur	reud	meus	peuc'h
		keuz	neud	seul	leun	leur
ou	{	dour	lous	touz	boud	roud
		tour	touilh	souc'h	bouc'h	moug

kor-nik	vir-gu-len	kus-tu-mou
Da-vid	bou-zar	kus-tum
A-bel	hu-a-nad	bo-sen
ker-ni-el	es-per-net	kous-ket
dis-tag	er-bed	tom-der
fus-tou	rus-ta	yen-der
Je-zus	rus-toc'h	li-zer
i-liz	mar-c'ha-dou	re-da-den
mi-lin	mar-c'ha-dour	a-bos-tol
i-vin	mar-c'had	ir-vin
er ger	der-ven	kin-dir-vi

en ker	di-lun	Mar-c'ha-ri-dik
mes-ka	di-mer-c'her	Mar-c'ha-rid
mes-ket	mer-c'hed	pes-ked
ev-ned	ka-lo-nek	fi-lho-res
mar-cho-si	ka-lon	fi-lhor
mar-c'hek	ka-loun	ke-me-ner

Neb a erbed e zec'hed a erbed e yec'hed.

An neb a vir e zec'hed a vir e yec'hed.

An dén a zo roue an hol anevaled
a vev war an tam douar-ma, hogen
an Otro Doue a zo a-uz d'an dén.

Piv a zeuy ganid ?

Doue al lipouz eo e gof.

Labouret en ho pugaleach, hak
ec'h ehanfet pa véet deut koz.

N'en deuz na kar, na par, na yar,
na ti nag ôz.

Kol an amzer ne ked eur c'hol
dister.

Tec'hed deuz ar pec'hed.
 Tec'h tu-ze ! Arabad leuskel gedon
 da redek.
 Mam ma mam a zo ma mam-goz.
 Ar c'hevelek a zo hir e vek.
 E lec'h ma vez moc'h e vez soroc'h.

14

Lizerennou doubl.

mam-mou tam-mo pen-nou a-dar-re
 kol-let pel-lât ten-net mal-loz

*Eur verkig zo ase, da denna hoc'h alan,
 a vez hanvet eur virgulen.*

Allas, pelec'h ema an amzer am euz kollet?

15

pla plo ple pli plu plé plê pleu plou
 bla tle dle flo vli klu glé c'hleu c'hlu

blaz glaz glav ble-jal ple-ga
 plu-en gliz klas-ket vlej pleg
 dis-ple-ga dis-pleg dis-kle-ria
 kloc'h plaïs Plou-ek Pleu-vi-han

*Setu eur meuz blazet mad.
 Ar yar a glaske eur c'hud.*

16

pra pro pre pri pru
 pré prê preu prou
 bra tro dre fri vru
 kré grê c'hreu zrou

bra-bra-o bre-zel bro-ad brud
 ho tro tru-ez tru-e eun dra vraz
 bri-zi-li bre-ma breur o zro

Ar brezoneg a zo yez koz ar Vre-
 toned, a ve komzed ato, a drugare
 Doue.

En hon bro ez euz brug.

En Bro-Zôz e ve alies brumen pe
c'hlav.

Me gar ma breuder.

Goude ober drouk e sav broudou
lem a flem kaloun an dén, rak ne
ket d'ober ze eo bet krouet.

Gra pa ri tra.

17

añ *añ* oñ *oñ* ouñ *ouñ* uñ *uñ*

pañ *pañ* plañ *pañ* blañ *pañ* prañ *pañ* brañ
pañs *pañs* bañk *pañk* blañk *brañk*

rañ-plañ a-mañ in-tañ-vez loñ-kañ
louñ-ka puñ-so ki-gnañ in-tañv
loñk *loñk* puñs *tron-pilh*

An neb a viraz a gavas,

Añtronos beure pa savas.

Ar galleg a zo yez Bro-C'hall pe Frañs.

Pluñ an evned a zo briz.

Bravañ e obero an Otro Doue !

Gañt arc'hañt n'eller ket prenañ
hano mad, nag eur c'houket sioul
ha dibreder.

18

eñ *eñ* én *én* in *in* euñ *euñ*

reñ-kañ reñ-ka dañ-vad dén-ved
hén-chou hiñ-cho hén-ve-le-di-gez

Piv zo hañval ouz an Otro Doue,
en deuz gret an néñv hag an douar?
Hén e ar furañ hag ar c'hréñvañ hol.

Bleuñ pér a zo brav.

Nebeud a nebeud,

Hiñkin a ra neud.

19

Sillabennou gañt meur a vogalen.

ae	ai	ao	aou	aoñ
ea	ei	eo	eou	
ia	ie	io	iou	iaou
oa	oe	oañ		
oua	oue	oui		
ui				

laer taer zod-nai
 nao, nav glao, glav
 Aot-rou, Ot-raou, Ot-ro
 glaou daou kraou yaou naon-tek
 seac'h (*Leon*), zec'h (*Treger*)
 kear (*L.*), ker (*T.*)
 c'houeac'h (*L.*), c'hoec'h (*T.*)
 bleiz (*L.*), blei (*T.*)
 eo (*L.*), e (*T.*), yeot deou

añ-ke-nia kris-te-nien
 me-rien (*L.*), me-lion (*T.*)
 riou diaoul
 c'hoa-ri c'hoar c'hoen
 goañ oan oad poan loa loar
 tri-ouac'h c'houi
 gwin (gouin *T.*, guin *L.*)
 mui mui-a
 soa-on ar waz-dour
 leun a win (ouin *T.*, vin *L.*)
 Gwer-c'hez (Gouerc'hez *T.*, Guer-
 c'hez *L.*)
 ar Werc'hez (Ouerc'hez *T.*, Ver-
 c'hez *L.*)

*An dud yaouañk a zoñj gañte
 E kouez an aour dioc'h beg ar gwé.
 O Breiz-Izel, o kaerañ bro,
 Koad en he c'hreiz, mor en he zro!*

20

Sillabennou gañt meur a goñsonen dioustu.

ska	abl	als	arv
spa	abr	amp	arz
sto	ofl	ord	ask
skle	eft	erch	ast
skri	ikl	irc'h	rent
splu	ukr	urk	stourm
stleu	eulc'h	eurm	skriv
strou	oulf	ourn	strakl

ska-bel	skol	marc'h	erv
falc'h	stum	spe-red	derv
mou-alc'h	dalc'h	spoñt	sper-nen
lou-arn	tost	a-walc'h	ste-red
spern	lern	rost	ar zist
ster	darn	erc'h	fust
sku-ba	skuiz	stu-di	arc'h
pe-domp	rust	skub	merc'h
ar C'hrist	urz	skoemp	skrid
stoup	sklas	skle-ri-jen	skri-jus (

Fals uz est, est uz fals.
 Nebeud ha nebeud a ra kals.
 An amzer a ve kollet,
 Evit he c'hask n'he c'haver ket.
 An arc'hañt n'o de ked a lost.

An hini a espern zec'hed
 A espern yec'hed.

Ar c'hask a zo frañk,
 Ar c'havet n'eo ket stañk.

TREDE LODEN

21

Ar chifrou

arab	romen	
1	I	unan
2	II	daou, diou
3	III	tri, teir
4	IV	pevar, peder
5	V	pemp
6	VI	c'houec'h
7	VII	seiz
8	VIII	eiz
9	IX	nao
10	X	dek
11	XI	unnek
12	XII	daouzek

— 29 —

19	XIX	naontek
20	XX	ugent
21	XXI	unan warn ugent
30	XXX	tregoñt
40	XL	daou-ugent
50	L	hanter-kañt
90	XC	dek ha pevar-ugent
100	C	kañt
500	D	pemp kañt
1000	M	mil, dek kañt

22

Penôz e vez lennet al latin hervez ar c'hiz gallek.

Al lizerennou *a, b, d, e, f, h, i, j, k, l, m, o, p, r, v, z*, a lenner evel e brezonek : *pater noster*.

Ch a vez lavaret evel *k*; *th* evel *t*; *ph* evel *f*; *y* evel *i*; *Æ, æ* hag *OE*,

æ evel *é* ; *au* evel *ó* : *zephyrus*, *Phæbus*, *aut*, lennet *zefirus*, *fébus*, *ót*.

Dirag *a*, *o*, *u*, *l*, *n*, *r*, al lizerennou *c*, *g* a zon *k*, *g* ; dirag *e*, *i*, *y*, *æ*, *æ*, avad, e sonoñt *s*, *j* : *dico*, *dicis*, lennet *diko*, *disis* ; *lego*, *legis*, lennet *lego*, *lejis* ; *cæca*, *cæci*, lennet *séka*, *sési* ; *cynus*, *dignus*, lennet evel pa vije e brezonek *siknus*, hag (en daou c'hér) *dig nus*.

S a zo *s*, nemet etre diou vogalen e vez troed en *z* : *rosa*, lennet *roza*.

Al lizeren *X*, *x* (*X*, *x*) a dal kement ha *ks*, nemet e vez dousaet en *gz* pa vez e pen kenta eur gér *ex*-dirag eur vogalen : *crux*, *dilexi*, *exi* ; *auxilio*, *exilio*, lennet *kruks*, *dileksi*, *egzi* ; *auksilio*, *egzilio*.

T a zo bepred lavaret *t*, pa na vez ket dirag *i* heuliet gañt eur vogalen. Hag ar sillaben *ti* dirag eur vogalen a chom *ti*, mar teu goude *s* pe *x* : *hostiæ*, *cælestia*, *mixtio*, lennet *hostié*, *sélestia*, *mikstio*. Mez *ti* dirag eur vogalen a vez troed en *si*, warlerc'h al lizerennou all, da lavaret e, an hol vogalennou, hag eur goñsonen ne ve ket *s* pe *x* : *tertia*, *gratiam*, *pretiosi*, lennet *tersia*, *grasiam*, *presiozi*.

An *n* a vez lavaret evel *ñ* dirag eur goñsonen, nemet dirak *n* : *archangeli*, *anni*, lennet *arkanñjeli*, *anni*. Goude *i*, an *n*-ze a ro an hevelep vogalen fri evel goude *e* : *infans*, *intende*, *distinctus*, lennet *eñfañs*, *eñteñde*, *disteñktus*.

Ar seurt vogalen fri a zo dibaot en brezonek ; ar memez hini eo a vez klevet er gir *disteñget*, tennet deus ar gallek *distingué*.

Al lizeren *m* a zon evel *n̄* dirak *b* ha *p* : *exemplo, lampadem, imploro, comptus*, lennet *egzeñplo, lañpadem, eñploro, koñptus*.

Um a vez lavaret *oñ* dirak *b. p*, hag *om* dirak *m, n*, hag e pen diveza ar gériou : *sumptum, plumbum, summo, alumnus*, lennet *soñptum, ploñbom, sommo, alomnus*. El lec'hioù all, e son evel *um* : *humiles*.

U a vez, a hend-all, lavaret *u*, nemet dirak *n* heuliet gañt eur goñsonen. Neuze *un* a zon *oñ*, ma n'eo ket *n* ar goñsonen a zo warlerc'h : *infunde, audiunt*, lennet *eñfoñde*,

ódioñt. Unc a vez ive lavaret *oñk*, peurliesañ : *defunctus, punctum*, lennet *defoñktus, poñktom*. Hogen pa echu ar gir gañt *unc*, hag ive pa deu ur *c* arôk, evel e *nunc, tunc, hunc, cuncti, cunctari*, e kemer ar sillaben ar memez son he dije en gallek. Ar zon-ze ne ve klevet nemeur en brezonek, rak n'eo ket an hini a zo er gir *bleuñ*. Tregeriz o deuz koulskoude ar zon-ze, a zo ar gallek e hanter-vud, lavaret dre ar fri : *le lundì*, evel pa vije en brezonek *lë lëndi* ; ar brezonek *da skudel a zo leun* a vez lavared aliez en Treger *dë skûl zou lënn*. Al latin *nunc, cunctam* a zo da lenn evelse *nëñk, këñktam*.

Al lizeren *Q, q* (*Q, q*) a dal kement evel *k*. An *u* a vez dalc'hmad war-

lerc'h a lavarer *u* dirak *e*, *æ*, *i*, hag *ou*, *w* dirak *a* ; ar vogalen-ze n'he deuz son ebed dirag *o* : *qua*, *que*, *quæ*, *qui*, *quod*, *quicumque*, lennet *kwa*, *kue*, *kué*, *kui*, *kod*. Dirak *u* lavared *o*, *qu* a zon evel *kw* : *equum*, lennet *ekwom*. Dirak *u* lavared *u*, *qu* a zon *ku*, na ra nemet ur sillaben gañt an eil *u* : *equus*, *reliquus*, lennet *ekuus*, *relikuus*, pe gentoc'h *ekùus*, *relikùus*, evel *kùì*, *kùè*, *kùé*, ha nan evel en *ambiguus*, lennet *añbigu-us* en peder sillaben. Ar zin-ze, *ù* a vez implijet en brezonek Gwened : rak Gwenedourien na leveroñt na *liou* (*li-ou*), na *liw*, na *liv*, evel ar Vretoned all, hogen *liù*, en ur sillaben, a vez gret deuz an hevelep soniou hag ar gallek *lui* (lennet *lùi*, ne ket *lu-i*).

Gu a vez lavaret bepred *gù* dirak *e*, *æ* ; *gou*, *gw* dirak *a*, *o* : *lingua*, *linguæ*, *linguosus*, lennet *leñgwa*, *leñgùé*, *leñgwózus*. Dirak *i*, *e* son awechou evel *u*, awechou evel *ù* : *ambigui*, *langui*, *languimus*, lennet *añbigu-i*, *lañgu-i*, *lañgu-imus* ; *languidus*, lennet *lañgùidus*.

Ar vogalennou hir a vez peurliesas skrivet evel ar re ver ; pa ve c'hoañt da zispartia aneze, e laker an tiredouman : *rösă*, lennet *roza* (ber) ; *numerosas*, lennet *numerôzas* (hir).

An tired lem, pa vez implijet en latin, a ziskouez ar sillaben he deuz an *ton*, da lavaret eo, a vez distaget gañt muioc'h a nerz evid ar re all. En *giriou* o deuz diou zillaben, an ton a vez atao war an hini genta. En *giriou* o deuz ouспен diou zillaben,

an ton a zo awechou war an diveza
'med unan, awechou war an diveza
'med diou : *miserére, légere, Dómine.*

23

AR « BATER »

hervez teir doare skriva : latin, brezonek ha gallek.

I

Latin.

Pater noster
qui es in cælis,
sanctificetur nomen
tuum ;
adveniat regnum tuum,
fiat voluntas tua
sicut in cælo et in terra.
Panem nostrum quoti-
dianum
da nobis hodie,
et dimitte nobis
debita nostra
sicut et nos dimittimus
debitoribus nostris ;

II

Brezonek.

Pater noster
kui es in *sélis*,
sañktifisétur nomen
tuom ;
adveniat *reg-nom tuom*,
fiat *voloñtas* tua
sikut in *sélo* et in terra.
Panem *nostrom koti-*
dianom
da nobis hodie,
et dimitte nobis
debita nostra
sikut et nos dimittimus
debitoribus nostris ;

et ne nos inducas
in tentationem,
sed libera nos a malo.
Amen.

et ne nos *eñdukas*
in *teñtasionem*,
sed libera nos a malo.
Amen.

III

Gallek.

*Patère nostère cui esse ine célisse, sanctificétur
nomène tuome ; advéniate règuenome tuome, fiata
volontasse tua sicut ine célo ette ine terra.
Panème nostrome quotidianome da nobisse ho-
dié, ette dimitté nobisse débita nostra sicut ette
nauce dimittimusse débitoribusse nostrisse ; ette
né nauce inducasse ine tintationème, saide libéra
nauce a malo. Amène.*

Ez eo gouzout eta penôz an doare
skriva heuliet gañt ar brezonek a zo
résoc'h ha frésoc'h evit hini ar gallek,
hag e tenn muioc'h war du ar skritur
latin. An ton a zo ive, en brezonek,
hañvaloc'h kals ouz al latin evid ouz
ar gallek : *libera* na dlefe ket beza

lavaret evel ar gallek *il se libéra*, ar
zillaben grénv eo en latin an hini
genta (*li*), hag en gallek an hini di-
veza (*ra*).

AR « BATER »

en brezonek

Leon.

Treger.

Hon Tad pehini a zo en énv,	Hon Tad pini a zo en én,
hoc'h hano bezet sañti- fiet;	hoc'h hano beet sañti- fiet;
ho rouantelez deuet d'eomp,	ho rouantelez deut d'imp,
ho polantez bezet great var an douarevel en énv.	ho polante beet grét war an douar evel en én.
Roit d'eomp hirio hor bara pemdeziek,	Reit d'imp hirie hon bara pamdiek,
ha pardonit d'eomp hon ofañsou	ha pardonet d'imp hon ofañso
evel ma pardonomp	evel ma pardonomp
d'ar re o deuz hon ofañ- set;	d'ar re 'n euz hon ofañ- set;

ha na bermetit ket e koueztemp en teñta- sion,	ha na bermetet ket e koesemp en teñta- sion,
hogen hon delivrit euz an drouk.	mez hon delivret deuz an drouk.
Evel-se bezet great.	Evel-se beet grét.

AR BARADOZ

(yez Treger).

Jezuz ! pegen braz e Plijadur an ine Pa ve dirag Doue Hag en e garañte !	Dreist an heol, ar stered Prim prim e vin douget. Ha pell diouz an douar, Traonien leun a c'hla- [c'har,
Berr 'gavañ an amzer Hag ar poanio dister O soñjal dé ha noz En gloar ar baradoz.	Neuze me rei eur zell Ouz ma bro Breiz-Izel. Neuze me lavaro : — Kenavo d'id, ma bro; Kenavo, bed doaniuz Gañt da vec'h'o poaniuz;
Pa zellañ en éngo Elec'h mañ magwir vro, Nijal di a garfenn Evel eur goulmik wenn.	Pelloc'h na zoujin ket Ardou an drouk-spered; Kenavo, trubuilho, Kenavo, pec'hejo ! —
Ia, kenkent ha ma vo Torret ma chadenno, Me 'n em zavo en er Evel eun alc'houeder.	A bep tu pa zellin, Kement tra a welin A rei d'am daoulagad Ha d'am c'halon mil vad:
Tremen a rin al loar Evit monet d'ar c'hloar;	

Persier ar baradoz
 Digor ouz ma gortoz,
 Ar zent, ar zentezed
 Tost d'am digomeret.
 Me vo digomeret
 En palez an Dreindet
 Ekreiz an inorio
 Hag ar meulodio ;
 Hag eno, evit mad,
 'Welin Doue an Tad
 Gañd e Vab binniget
 Hag ar Spered meulet.
 Me a welo Jezuz,
 En ur c'hiz dudiuz
 O lakat war ma fenn
 Ar gaerañ kurunen.
 Evit poanio dister,
 Evid ankenio berr,
 Ni a vo péet mad
 Gañt Doue hon gwirad.
 Pegen kaer vo gwelet
 Ar Werc'hez vinniget
 Gañt daouzek stereden
 A ra hi c'hurunen !

Gwelet a réfomp c'hoaz
 Leun a c'hloar, leun a
 [c'hraz,
 Hon zado, hon mammo,
 Hon breudeur, tud hon
 [bro.
 Gwerc'hezed a bop noad,
 Zentezed a bop stad
 Groage, intañvezed
 Gañt Doue kurunet.
 An holl eledigo
 War o eskeligo
 Ken koantik, ken ru-
 [benn
 A nijo dreist hon fenn ;
 War o eskel bihan,
 Evel eun hed gwenan
 En eur parkad bleunio,
 Gañt c'houez vad ha zo-
 [nio.
 Euruzded hep he far !
 O soñjal me ho kar ;
 C'houi a ro d'in dizoan
 En poanio ar bed-man !

(Dioc'h ar *Barzaz-Breiz*).